

Ambassadeur voor een aap die dreigt uit te sterven

Chris Zegers:

“Met een orang oetan kun je echt contact maken”

Chris Zegers (34, acteur, muzikant, presentator) is reiziger voor het tv-programma *Yorin Travel*. Sinds twee jaar is hij ambassadeur van de Stichting Monkey Business, die strijdt tegen het uitsterven van de orang oetan op Sumatra.

Tekst: Ester van den Akker • Foto's: Jules Vleugels

De Orang Oetan

Orang oetans kwamen ooit in het grootste gedeelte van Zuidoost Azië voor. Helaas is dit nu beperkt tot slechts twee van de vele eilanden van Indonesië, namelijk Sumatra en Borneo. Orang oetan is Maleis voor 'mens van het bos' en deze apen zijn dan ook geheel afhankelijk van het regenwoud. Het is moeilijk te zeggen hoeveel wilde exemplaren er nog zijn. Volgens sommige schattingen zijn er nog maar zo'n 10.000. Als hun afname in hetzelfde tempo doorgaat als nu, betekent dat dat er over tien jaar geen orang oetans meer zijn. Het voortbestaan van de orang oetan wordt dus ernstig bedreigd. Dat komt vooral door de vernietiging van hun leefgebied. Houtkap en bosbranden vinden op grote schaal plaats, daardoor is de laatste 20 jaar zo'n 80 procent van het leefgebied van de apen verdwenen. Ook de illegale handel in orang oetans vergt slachtoffers. Er worden nog altijd moeders door stropers neergeschoten om hun baby als illegaal huisdier te kunnen verkopen.

Wat heb jij met apen?

“Ik ben gek op de natuur, ik heb een zwak voor wilde dieren en orang oetans in het bijzonder, omdat je daar echt contact mee kan maken. Ze zijn speels en hebben een lieve uitstraling, terwijl ze tegelijkertijd beresterk zijn. Ze hebben voor bijna 97% dezelfde genen als wij, dat bindt natuurlijk ook.”

Lijk je op een aap?

“Ha, ha, ik heb wel wat apenstreken, ja. Maar tijdens een opname van *Yorin Travel* bleek dat ik me bij lange na niet kan meten aan de streken van een orang oetan. Een jong vrouwtje pakte met twee vingers het statief van onze camera op en slingerde het een boom in. Zo'n statief is behoorlijk zwaar en ik was erg onder de indruk van hoe sterk ze was. De oppassers zijn er nog lang mee bezig geweest om het uit de boom te vissen.”

Hoe ben je ambassadeur geworden van Monkey Business?

“Tijdens de opnames voor *Yorin Travel* heb ik in Borneo een opvangcentrum voor orang oetans bezocht. Daar heb ik gezien hoe er met deze bijzondere beesten wordt omgegaan. Door de houtkap verliezen ze hun leefruimte en veel apen worden als huisdier gehouden en verwaarloosd. In Nederland vertelde een vriendin van me over de stichting Monkey Business en daar voelde ik me meteen bij betrokken. Door het reizen heb ik veel affiniteit met de natuur gekregen en vind ik het belangrijk dat wij daar op een goede manier mee omgaan. Monkey Business spreekt me aan omdat het een kleine, sympathieke stichting is, die op een creatieve manier te werk gaat. Door het organiseren van feesten, bezorgen we mensen een leuke avond en de opbrengst gaat ook nog eens naar de orang oetan. Zo combineer je het leuke met het nuttige!”

“Ik kan me erg opwinden over hoe we met het milieu omspringen”

Ik heb begrepen dat het erg moeilijk wordt om de orang oetan nog te redden van uitsterven. Waarom dan toch deze stichting?

“Het is erg lastig om een vuist te maken tegen de houtkap, omdat voor de Indonesische bevolking de houtkap 'eten' betekent. Je kunt het ze ook niet kwalijk nemen, want ze denken: het is ik of de orang oetan. De westerse wereld neem ik het wel kwalijk. Zij zijn de initiator waar het hout uiteindelijk naartoe gaat. De enige oplossing om de houtkap te stoppen is volgens mij om land te kopen en te lobbyen zodat de Indonesische regering onder druk wordt gezet. Monkey Business is daarvoor te klein, daarom gaat een groot deel van de opbrengst naar PanEco, een Zwitserse organisatie die het Sumatran Orangutan Conservation Programme (SOCP) heeft opgezet. Zij kunnen als grotere organisatie veel slagvaardiger omgaan met het geld. Er worden jeeps gekocht voor rangers, of eten en andere faciliteiten voor de orang oetans die in het opvangtehuis zitten om te rehabiliteren. Ik realiseer me dat onze bijdrage een druppel is op

een gloeiende plaat, maar als dat de levens van een paar orang oetans redt, is het voor mij waardevol.”

Is Monkey Business een onderdeel van PanEco geworden?

“Nee, de stichting kiest elk jaar zelf hoe ze de financiële middelen gaan gebruiken en nu is dat door het SOCP te ondersteunen. Bovendien doet Monkey Business meer dan donateurs werven: door de feesten wordt er bewustzijn gecreëerd onder mensen zoals jij en ik, die van feestjes houden, maar ook nadenken over hun leefomgeving.”

Wat is jouw rol binnen Monkey Business?

“Ik heb met mijn band gespeeld op een aantal feesten en probeer via de media aandacht te krijgen voor het probleem. Daar kan ik mijn bekendheid goed bij gebruiken. Je merkt dat zodra de media een onderwerp oppikken, er veel meer wordt bereikt. Na de tsunami wilde iedereen bijvoorbeeld geld storten. Maar wat als de camera er niet op staat? Hoe zuiver is de vrijgevigheid van mensen?”

Klinkt daar woede uit?

"Ik kan me erg opwinden over hoe we met het milieu omspringen. Het Kyoto-verdrag dat wordt ondermijnd bijvoorbeeld en de walvisjacht die ze weer willen toestaan. Dat er überhaupt discussie is over of walvisjacht wel of niet zou mogen, vind ik stuitend. Wat is de drijfveer van walvisjacht? Geld? Wat een armoede. De natuur is niet mondig, maar mensen wel. Zij zouden op moeten komen voor de natuur en de dieren. Mensen zijn een onderdeel van de natuur en hebben de intelligentie om te beseffen dat vervuiling nadelige gevolgen heeft voor de aarde."

En hoe kunnen we die nadelige gevolgen volgens jou beperken?

"Op veel verschillende manieren, maar het begint heel simpel bij je omgeving schoon te houden. Een tijdje geleden was ik op Maya Bay in Thailand. De zon kwam net op en ik genoot van de prachtige omgeving. Totdat er twee toeristen langsliepen en een ervan haar sigaret in de azuurblauwe baai gooide. 'Ben je gek geworden?' vroeg ik impulsief. Gelukkig heeft ze de peuk meteen uit het water gevist, maar dat soort acties vind ik moeilijk te begrijpen."

Word je er moedeloos van als je ziet hoe makkelijk mensen dingen weggooien?

"Ik geloof dat het nooit te laat is, er is altijd hoop. Daarom is deze stichting ook zo belangrijk voor mij. De natuur is extreem mooi en makkelijk om te vergooien. Volgens mij is Nederland al een stuk schoner dan tien jaar geleden. En het leuke van Monkey Business is, dat we met gedreven mensen te gekke feestjes neerzetten. Daar krijg ik juist inspiratie van."

Wat doe of laat jij persoonlijk voor de orang oetan en het milieu?

"Ik heb laatst een houten vloer gekocht en dan vraag ik aan de verkoper waar het hout vandaan komt. Ik koop alleen maar hout dat geplant is. Veel hout komt uit Scandinavië, waar de bomen ook bij bosjes tegelijk worden neergehaald, maar voor elke boom die daar wordt gekapt, worden er weer drie geplant. Door een gesprek aan te gaan, kun je ondernemers erop attent maken waar de klant behoefte aan heeft. Ik scheid ook mijn chemisch afval en kijk bewust naar de producten die ik koop. Zo eet ik nauwelijks vlees en alleen eieren van een vrije kip. Ik probeer milieubewust te leven, maar ik kan nog meer doen dan dat ik nu doe."

Waar ligt voor jou grens?

"Dat vind ik moeilijk om te bepalen, wat wel en wat niet? Hoe meer ik op de hoogte ben van de negatieve gevolgen van iets, hoe meer ik er rekening mee zou houden. Ik zou nog bewuster kunnen zijn, maar het moet wel te doen zijn. Ik wil niet mijn totale leven erop aanpassen, zodat ik geen auto meer kan hebben of veganist moet worden."

Oké, klein testje: wat voor bananen eet je?

"Ik koop biologische, maar volgens mij is Max Havelaar nog beter: eerlijke en milieuvriendelijke handel."

Wat voor beautyproducten gebruik je?

"In ieder geval geen producten waarin palmolie wordt verwerkt of die op dieren wordt getest."

Breng je je papier naar de afvalbak?

"Uh, nee."

Ah, daar komt de aap uit de mouw. Wist je dat meer dan 10% van het totale houtgebruik is bestemd voor de productie van papier? Een gemiddelde Nederlander consumeert jaarlijks circa 70 m3 hout in de vorm van boeken, tijdschriften en kranten. Dit is ruim twee keer zoveel als voor meubels.

"Dat is toch ongelofelijk? Ik krijg geen krant thuis, want die lees ik in het café. Ik erger me wel ontzettend aan alle folders die ik elke dag binnen krijg. Daar moet echt paal en perk aan gesteld worden. Er is nu internet, waar je ook een heleboel informatie kunt vinden. Ik begrijp dat dat voor ouderen misschien lastig is, maar daar moeten we een oplossing voor bedenken. Waar haal ik ondertussen zo'n NEE-sticker?"

Donateur worden?

Je kunt donateur worden door geld over te maken op Giro 9548733 ten name van Stichting Monkey Business te Haarlem. Als je nu donateur wordt voor minimaal één jaar, dit kan al vanaf slechts € 5,- per maand, krijg je een jaarlang Summertime Magazine thuis gestuurd. Voor meer informatie: www.saveme.nl

